SFORAE

Sport for All and the Environment

Projekt współfinansowany w ramach programu Unii Europejskiej Erasmus+

REKOMENDACJE EKOLOGICZNE

Jak zorganizować wydarzenie sportowe zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju

Maj 2022

recal alu®
FUNDACJA NA RZECZ ODZYSKU OPAKOWAŃ ALUMINIOWYCH

ČESKÁ ASOCIACE SPORT PRO VŠECHNY

AŠPV
ASOCIÁCIA ŠPORTU PRE VŠETKÝCH SR

LSFP
LATVIJAS SPORTA FEDERĀCIJU PADOME

Spis treści:

Zespół / Idea	3
Wprowadzenie	4
Recykling	4
Marnowanie żywności	5
Transport	6
Współdzielenie	7
„Ekologiczne” zamówienia	7
Wolontariat	7
Energia	8
Woda	8
Hałas	9
Jakość powietrza	9
Ślad węglowy i kompensacja emisji	9
Certyfikaty	10
Pozostałe zalecenia	11
Podsumowanie	11
Zastrzeżenia w zakresie odpowiedzialności	11

Rekomendacje opracowane przez Partnerów Projektu „Sport for All and the Environment" (SforAE), współfinansowanego ze środków „Erasmus+ Sport" Small Collaborative Partnerships (numer referencyjny: 622949-EPP-1-2020-1-PL-SPO-SSCP). Strona internetowa projektu: www.sforae.eu.
Rekomendacje zostały stworzone przez zespół, który oficjalnie rozpoczął pracę w dniach 29-30 marca 2022 roku, na spotkaniu inauguracyjnym SforAE, które odbyło się w Warszawie.

Zespół / Idea

- Anita Brzeska – Fundacja na rzecz Odzysku Opakowań Aluminiowych RECAL
- dr Grzegorz Botwina – Fundacja Institute for Sport Governance oraz Uniwersytet of Warszawski
- Pavlina Hadova – Stowarzyszenie Sportu Dla Wszystkich Słowackiej Republiki
- dr Jan Holko – Stowarzyszenie Sportu Dla Wszystkich Słowackiej Republiki
- Artur Łobocki – Fundacja na rzecz Odzysku Opakowań Aluminiowych RECAL
- Gabriela Machová – Czeskie Stowarzyszenie Sportu Dla Wszystkich
- Radka Mothejzíková – Czeskie Stowarzyszenie Sportu Dla Wszystkich
- Ronalds Režais – Rada Łotewskich Federacji Sportowych
- Aleksandra Švalkovska – Rada Łotewskich Federacji Sportowych
- Paweł Wiśnioch – Fundacja na rzecz Odzysku Opakowań Aluminiowych RECAL
- Jacek Wodzisławski – Fundacja na rzecz Odzysku Opakowań Aluminiowych RECAL

Ideą przyświecającą Projektowi „Sport for All and the Environment" ("Sport dla wszystkich i środowiska") jest zwiększanie świadomości na temat korzyści płynących z proekologicznych zachowań. Celem projektu jest edukacja ekologiczna za pośrednictwem sportu oraz promowanie sportu w bezpiecznym i czystym środowisku. Podstawową misją projektu jest przekazanie przesłania, że aktywność fizyczna utrzymuje ludzkość w zdrowiu i dobrej kondycji fizycznej oraz wydłuża życie jednostek. Natomiast oszczędność w gospodarowaniu zasobami naturalnymi ma kluczowe znaczenie dla zachowania piękna i dobrego stanu środowiska naturalnego dla przyszłych pokoleń. Założenia te stanowią podstawę Projektu SforAE. W projekcie uczestniczy 4 partnerów z czterech państw:

- Asociácia športu pre všetkých Slovenskej republiky (Stowarzyszenie Sportu Dla Wszystkich Słowackiej Republiki)
- Česká asociace Sport pro všechny, z. s. (Czeskie Stowarzyszenie Sportu Dla Wszystkich)
- Fundacja na rzecz Odzysku Opakowań Aluminiowych RECAL (Polska)
- Latvijas Sporta federāciju padome (Rada Łotewskich Federacji Sportowych)

Kolejnym celem projektu, obok edukacji, jest nawiązanie bliskiej współpracy pomiędzy partnerami w celu uzyskania efektu synergii. Projekt zakłada wymianę doświadczeń oraz wspólne opracowanie wytycznych w zakresie organizacji wydarzeń sportowych z zachowaniem zasad zrównoważonego ekologicznie rozwoju. Obejmuje on także organizację 4 wydarzeń flagowych (po jednej w każdym z państw partnerskich) oraz rozpowszechnianie materiałów promocyjnych w formie darmowej wody niegazowanej w puszkach na około 100 różnych wydarzeniach sportowych. Wydarzenia muszą być zorganizowane z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, z uwzględnieniem zbierania i recyklingu pustych puszek. Napoje izotoniczne Każda Puszka Cenna wyprodukowała firma Krynica Vitamin, która jest producentem napojów bezalkoholowych i niskoalkoholowych na zlecenie marek i sieci handlowych.

Projekt współfinansowany w ramach programu Unii Europejskiej „Erasmus+"

Wprowadzenie

Największe wyzwania, jakim muszą stawić czoło organizatorzy wydarzeń sportowych, to naturalnie troska o wysoki poziom konkurencji sportowej oraz sprawny przebieg przygotowań i samej imprezy. Współczesna lista oczekiwań związanych z wydarzeniami sportowymi jest zdecydowanie szersza, a niniejsza publikacja ma za zadanie zachęcać organizatorów do ograniczania wpływu ich wydarzeń na środowisko. Zwróć uwagę, że wiele z proponowanych działań nie jest kosztownych lub nawet nie wiąże się z dodatkowymi wydatkami.
Przygotowując tę publikację, autorzy mieli na uwadze, że uprawianie wielu różnych sportów wymaga zdrowego i czystego środowiska. Ze względów praktycznych wyróżniono kilka obszarów tematycznych, aby ułatwić Czytelnikowi poruszanie się po niniejszej publikacji. Warto zauważyć, że nawet częściowe wdrożenie zaprezentowanych wytycznych podczas przygotowań do wydarzenia sportowego spowoduje ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko. W przypadku zastosowania proponowanych przez nas wytycznych, należy pamiętać, aby poinformować o tym fakcie uczestników i obserwatorów w czytelny sposób. Jeżeli wysiłki organizatorów będą łatwo zauważalne, na pewno zostaną docenione!

Recykling

W praktyce każde, nawet najmniejsze, wydarzenie sportowe musi liczyć się z wytworzeniem odpadów oraz problemem śmiecenia. Warto pamiętać, że najlepsze odpady to takie, które nigdy nie powstają. Jeżeli jednak decydujemy się zapewnić uczestnikom różne produkty czy materiały, należy rozważyć zamówienie rzeczy, które można łatwo poddać recyklingowi (patrz rozdział: „Ekologiczne zamówienia" na str. 7), w celu wykluczenia najgorszej opcji – składowania odpadów. Przygotowując niniejszy rozdział, autorzy kierowali się następującymi zasadami: „Zostaw miejsce takim, jakim je zastałeś" oraz „Jeżeli coś ze sobą przynosisz, weź to ze sobą do domu". Zachęć uczestników do recyklingu wszystkich odpadów (które zostały wytworzone podczas imprezy), aby zminimalizować ryzyko zanieczyszczenia innych obszarów.
Możliwe działania związane z ograniczeniem ilości odpadów wytwarzanych podczas wydarzenia oraz z ich recyklingiem:

- Kupując materiały na potrzeby wydarzenia, należy upewnić się, że wszystkie zamówione towary wraz z opakowaniami nadają się do powtórnego przetworzenia. Wybierz materiały np. metale łatwe do ponownego przetworzenia i dające się przetwarzać w nieskończoność.
- Należy poprosić zarządców miejsca, w którym organizowane jest wydarzenie, o udostępnienie pojemników do segregacji odpadów, które umożliwią segregację odpadów już u źródła oraz pozwolą ograniczyć ilość odpadów poddawanych składowaniu.
- Należy włączyć uczestników wydarzenia do procesu ograniczania ilości odpadów poprzez zwiększanie świadomości ekologicznej oraz informowanie o dostępnych programach recyklingowych.
- Należy upewnić się, że odpady segregowane są u źródła do celów przyszłego recyklingu oraz udostępnić pojemniki do segregacji w widocznych miejscach. Trzeba upewnić się, że odpady przez cały czas gromadzone są selektywnie.
- Jeśli w Twoim kraju jest wprowadzony system kaucyjny, pamiętaj o przestrzeganiu jego zasad (np. nie zgniatanie opakowań i zwracanie ich w stanie nieuszkodzonym, tak aby kod kreskowy EAN lub kod QR był czytelny).

Projekt współfinansowany w ramach programu Unii Europejskiej Erasmus+

- Należy rozmieścić odpowiednie pojemniki do segregacji odpadów w centralnych punktach na całym terenie wydarzenia, wyraźnie je oznaczając, tak by były łatwo dostępne.
- Wykorzystaj media społecznościowe, aby zachęcić i promować uczestników, którzy będą wspierać działania środowiskowe (np. stoisko fotograficzne zamiast rozdawania małych nagród, które szybko mogą stać się odpadem).
- Przy dokonywaniu zakupów należy wybierać przede wszystkim produkty zdatne do recyklingu oraz wytworzone z materiałów pochodzących z recyklingu. Warto także zwrócić uwagę na wagę opakowania.
- Należy zminimalizować zużycie papieru oraz w jak największym stopniu wykorzystywać ponownie wszelkie rozdawane materiały informacyjne.
- Zamiast ulotek możesz umieścić kod QR w widocznym miejscu, aby uczestnicy mieli dostęp do ważnych informacji.
- Należy określić liczbę uczestników wydarzenia przed wydrukowaniem dokumentów, aby uniknąć wytworzenia nadwyżek.
- Należy zwrócić uwagę na opróżnianie toalet i oszczędzanie papierowych ręczników.

Praktyczny przykład: Partnerzy Projektu SforAE oferują napoje izotoniczne w puszkach dla uczestników wydarzeń sportowych. Puszki rozdawane są za darmo, jednak tylko osobom, które skorzystają z udostępnionych worków i pojemników do selektywnej zbiórki pustych puszek aluminiowych. Dostarczamy także banery promocyjne zachęcające do recyklingu. Aluminiowe puszki zbierane podczas wszystkich wspieranych przez Projekt wydarzeń są bardzo łatwe w przetwarzaniu. Wszystkie zebrane puszki muszą zostać przekazane do recyklingu, co w przypadku aluminium możliwe jest nieskończoną liczbę razy bez utraty jakości. Tego rodzaju surowiec określa się jako materiał permanentny.

Marnowanie żywności

Kwestia wytwarzania odpadów, opisana w poprzedniej sekcji, obejmuje także szczególny problem, który autorzy postanowili omówić osobno ze względu na jego duży wpływ na środowisko. Marnowanie żywności jest ogromnym wyzwaniem, które dotyczy także organizatora wydarzenia sportowego. Nie należy zapominać, że opakowanie odpowiedzialne jest jedynie za małą część negatywnego wpływu na środowisko wywieranego przez cały produkt. Największy wpływ ma zdecydowanie sama zawartość opakowania; dotyczy to zwłaszcza żywności, która wymaga nie tylko dużo miejsca, lecz także ogromnych nakładów energetycznych związanych z jej uprawą, nabywaniem, przygotowywaniem oraz rzecz jasna transportem.

Zalecane sposoby ograniczania niszczenia i marnowania żywności:

- Należy szukać produktów przyjaznych środowisku i wytwarzanych lokalnie. Gdy tylko jest to możliwe, żywność powinna być ekologiczna, pochodzić z lokalnych źródeł oraz składać się z sezonowych składników.
- Należy minimalizować marnotrawstwo żywności poprzez przygotowywanie lub zamawianie wyliczonej ilości produktów oraz nawiązanie współpracy z bankami żywności oraz w ostateczności z podmiotami zajmującymi się kompostowaniem. Trzeba umieścić również w dogodnych miejscach pojemniki do segregacji resztkowych odpadów organicznych.
- Należy nabywać żywność w opakowaniach zdatnych w całości do recyklingu i charakteryzujących się jak najmniejszą wagą.
- Należy upewnić się, że pojemniki do recyklingu oraz kosze na odpady zlokalizowane są w pobliżu punktów wydawania żywności.
- Należy zastanowić się, jaki sposób podawania żywności wiąże się z najmniejszą ilością odpadów – bufet, jedzenie na siedząco, dania do wyboru z karty (à la carte).
- Należy oferować odpowiednią ilość żywności oraz napojów dla uczestników – inną dla dzieci i dorosłych, inną w ciepłych i zimnych miesiącach roku, inną dla różnych rodzajów aktywności fizycznej.
- Upewnij się, że masz dostępne różne opcje żywności, dostosowane do różnych potrzeb żywieniowych (np. wegańskich i wegetariańskich) i bez substancji chemicznych, ponieważ zwykle jest to bardziej przyjazne dla środowiska.
- Nawet jeśli nie odpowiadasz za żywność podczas imprezy (dostarczają ją podmioty zewnętrzne), możesz wpłynąć na innych, aby wdrożyli powyższe zalecenia. Możesz nawet przygotować specjalne zasady dla zewnętrznych/wewnętrznych dostawców żywności (z dodatkowymi wytycznymi, takimi jak zakaz podawania naczyń z plastiku).

Praktyczny przykład: Organizując wydarzenie sportowe, należy sprawdzić możliwość przekazania żywności i napojów (o krótkim terminie przydatności do spożycia) ludziom potrzebującym, np. do lokalnego banku żywności. Warto to sprawdzić z odpowiednim wyprzedzeniem, aby w razie potrzeby być przygotowanym do wdrożenia pomysłu w życie. Drugą opcję – kompostowanie żywności – należy traktować jako ostateczność.

Transport

Trudno jest sobie wyobrazić nawet niewielkie wydarzenie sportowe, którego użytkownicy nie korzystają z transportu. Dotyczy to nie tylko sportowców, ale także sprzętu i kibiców. Podróżowanie na mniejsze lub większe odległości jest częścią wielu dyscyplin sportowych, często będąc elementem ich charakteru. Przygotowanie i organizacja wydarzenia sportowego także wymagają szybkiego oraz skutecznego transportu. Dlatego autorzy poświęcili szczególną uwagę tej kwestii, przytaczając najwięcej przykładów możliwych działań.

Możliwe działania związane z transportem i przemieszczaniem się:

- Podczas organizacji wydarzenia należy korzystać ze środków transportu wykorzystujących technologie niskoemisyjne.
- Należy wybrać miejsce organizacji wydarzenia w taki sposób, by łatwo było się do niego dostać środkami komunikacji publicznej.
- Należy zachęcać gości do przyjścia na wydarzenie pieszo lub skorzystania z alternatywnego środka transportu, w celu ograniczenia emisji dwutlenku węgla oraz zanieczyszczenia powietrza. Wskaż inne trasy prowadzące do wydarzenia, np. ścieżki rowerowe – zachęcające do przyjeżdżania na rowerze, rolkach lub hulajnogach.
- Jeżeli nie da się uniknąć korzystania z pojazdów, należy zachęcać do wspólnego przejazdu („car-pooling"). Promuj to np. za pośrednictwem mediów społecznościowych. Możesz również przygotować do tego specjalne narzędzie (lub skorzystać z istniejącego).
- Należy zaproponować dostępne usługi transportu publicznego. Poproś swoją gminę o współpracę w minimalizowaniu zanieczyszczenia poprzez umożliwienie uczestnikom bezpłatnego korzystania z transportu.
- Należy korzystać z niskoemisyjnych autobusów, rowerów, samochodów hybrydowych itp.
- Należy wybierać miejsca zakwaterowania zarządzane zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialności społecznej, zlokalizowane w pobliżu wydarzenia.
- Podróż samolotem wiąże się z największą emisją dwutlenku węgla, dlatego jeżeli jest to możliwe, należy rozważyć alternatywne opcje.
- Podróżowanie koleją i autobusami wiąże się z mniejszą emisją szkodliwych związków, a ponieważ terminale znajdują się w centrum miast, korzystanie z tych środków transportu ogranicza potrzebę korzystania z taksówek.
- Należy informować osoby zainteresowane wydarzeniem o dostępnych połączeniach transportu publicznego poprzez udostępnianie map oraz tras przebiegu linii autobusowych, czy linii metra. Trzeba również zapewnić dogodny transport osobom niepełnosprawnym.
- Należy zachęcać uczestników do korzystania z jednego pojazdu przez większą grupę osób.
- Udostępnienie miejsc parkingowych powinno wiązać się z jak najmniejszą ingerencją w środowisko naturalne. Na miejsca parkingowe nie powinny być przeznaczane obszary pokryte trawą lub inną roślinnością, nawet w miejscach poza obszarami chronionymi.
- W obszarach, gdzie żyją dzikie zwierzęta, należy przemieszczać się jedynie po wyznaczonych ścieżkach, a w razie konieczności warto wydzielić oraz zabezpieczyć takie obszary.
- Osoby, które dotrą na wydarzenie w najbardziej ekologiczny sposób (pieszo czy na rowerze) można wyróżnić specjalną nagrodą.
- Należy zapewnić miejsca do parkowania rowerów w granicach obszaru, na którym organizowane jest wydarzenie (dopuszczać wjazd rowerów, ale nie samochodów).
- Można limitować liczbę samochodów dla sponsorów/dostawców (dozwolony jest tylko jeden samochód na jedną firmę) oraz udostępniać miejsca parkingowe tylko samochodom z maksymalną liczbą pasażerów.
- Przy okazji rejestracji online należy zapytać uczestników z jakiego środka transportu chcą skorzystać, by dotrzeć na wydarzenie.
- Podczas transportu towarów należy starać się wykorzystać jak najwięcej miejsca w samochodzie (wypełnić samochód w jak największym stopniu, pamiętając jednak o bezpieczeństwie).

Praktyczny przykład: Przeciętny samochód, spalając litr benzyny, wydziela ok. 2,5 kg dwutlenku węgla (CO_2), a olej napędowy wytwarza ok. 3 kg CO_2. W przypadku samochodów na gaz emisja wynosi „jedynie" ok. 1,5 kg CO_2 na każdy spalony litr autogazu.

Projekt współfinansowany w ramach programu Unii Europejskiej Erasmus+

Współdzielenie

Nowe i ewoluujące modele biznesowe oferują nam wiele możliwości wyboru. Cieszący się rosnącą popularnością w Europie model współdzielenia polega na wspólnym lub tymczasowych użytkowaniu specjalistycznych towarów lub usług. Przykładowo, zakup systemu pomiaru czasu, umożliwiającego dokładny pomiar wyników uczestników, nie musi być koniecznością.

W modelu tym chodzi o możliwość ograniczenia wpływu na środowisko poprzez wspólne użytkowanie lub wynajem różnych produktów.

Możliwe działania związane z współdzieleniem:

- Można zamienić długie godziny podróżowania samochodem na inne środki transportu oraz połączyć je z wynajmem samochodu w pobliżu miejsca organizacji wydarzenia.
- Można wynająć lub korzystać wspólnie z różnego rodzaju sprzętu/towarów/narzędzi.
- Należy starać się wykorzystać istniejącą infrastrukturę oraz istniejące zasoby.
- Należy starać się wykorzystywać wielokrotnie materiały promocyjne oraz banery (za każdym razem można umieszczać inne logo w postaci naklejki/etykiety).

Praktyczny przykład: Do celów właściwej realizacji Projektu SforAE Partnerzy postanawiają współpracować z dobrze znaną kampanią Every Can Counts, obejmującą swoim zasięgiem niemal całą Europę. W ramach tej kampanii udostępniono gotowe wytyczne dotyczące różnych materiałów graficznych. Ponadto kampania ta pomaga nam w zbieraniu pustych puszek aluminiowych, w których w trakcie wydarzeń sportowych uczestnikom rozdawane są napoje izotoniczne bezpłatnie dostarczone przez firmę Krynica Vitamin.

„Ekologiczne" zamówienia

Kwestia „ekologicznych" zamówień publicznych nie musi dotyczyć jedynie administracji publicznej. Coraz więcej spółek i organizacji, wybierając spośród wielu towarów lub usług, bierze pod uwagę kwestie ekologiczne.

Poniżej proponujemy różne kryteria prośrodowiskowe, które można stosować przy składaniu zamówień:

- Należy upewnić się, że wszelka komunikacja prowadzona jest z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, unikając produkowania zbędnych papierowych materiałów, ulotek, listów itp.
- Należy używać produktów/towarów wytworzonych z materiałów pochodzących z recyklingu oraz łatwych w recyklingu.
- Można używać papieru z recyklingu do drukowania oraz w toaletach.

Praktyczny przykład: W ramach Projektu SforAE do dystrybucji napojów izotonicznych użyliśmy aluminiowych puszek, ponieważ wiemy, że jest to materiał trwały oraz że ponad 75% wytworzonego do tej pory aluminium jest nadal wykorzystywane w różnych zastosowaniach. Zamawiając produkty wytworzone z materiałów permanentnych, można mieć pewność, że część z nich została wytworzona z materiałów pochodzących z recyklingu oraz że mogą one zostać łatwo poddane recyklingowi bez utraty jakości.

Wolontariat

Wolontariusze są często bardzo cennym wsparciem dla wydarzenia, a sam wolontariat jest dowodem prawdziwego zaangażowania w projekt oraz popierania jego celów. W związku z tym jest to jeden z najważniejszych elementów proekologicznych wydarzeń.

Poniżej przedstawiamy proponowane sposoby zaangażowania osób niezwiązanych z projektem w działania na rzecz recyklingu (np. rodziców czy znajomych uczestników wydarzenia albo obserwatorów):

- Należy zachęcać kibiców oraz osoby towarzyszące do pomagania przy różnych zadaniach, które można łatwo powierzyć innym, np.: usługi organizacyjne, zbieranie odpadów, rozpowszechnianie informacji, przygotowanie poczęstunku, itp.
- Należy zaangażować w wolontariat przedstawicieli lokalnej społeczności, przydzielając im zadania oraz motywując ich do działania.

- Jeszcze więcej osób można zachęcić np. za pomocą sloganów na banerach: „Nie zostawiaj babci w domu", „Weź kogoś ze sobą".
- Lokalne szkoły mogą być zainteresowane wolontariatem, ponieważ zwykle mają nauczyciela odpowiedzialnego za te działania.

Praktyczny przykład: Niektóre firmy prowadzą programy wolontariackie dla pracowników, co oznacza, że przy współpracy z jednym podmiotem można od razu pozyskać kilku, kilkunastu, a nawet kilkudziesięciu wolontariuszy.

Energia

Kwestia zużycia energii dotyczy każdego, nawet najmniejszego obszaru naszego funkcjonowania. Należy pamiętać, że w praktyce przeprowadzenie wydarzenia sportowego bez korzystania z energii jest niemożliwe. Zawsze można jednak znaleźć sposoby na ograniczenie jej zużycia. Można też skorzystać ze źródeł energii odnawialnej.

Rozwiązania prowadzące do zmniejszenia zużycia energii lub wykorzystania odnawialnych źródeł energii:

- Należy sprawdzić, czy w danym miejscu można korzystać z naturalnego światła i naturalnej wentylacji.
- Jeżeli trzeba skorzystać ze źródeł sztucznego światła, należy zapewnić, by były one energooszczędne.
- Formularz rejestracyjny powinien być jak najmniejszych rozmiarów; alternatywnie można zastosować rejestrację elektroniczną.
- Na potrzeby wydarzenia należy kupować zieloną energię, jeżeli jest dostępna w danej okolicy.
- Jeżeli wydarzenie organizowane jest na świeżym powietrzu, zapytaj miasto lub lokalną społeczność o prowadzoną politykę w zakresie ograniczenia ilości odpadów oraz zużycia energii.
- W przypadku używania ognia na otwartej przestrzeni, należy zastosować niezbędne środki ostrożności.
- Laptopy i telefony komórkowe mogą być zasilane z baterii słonecznych. Może uda Ci się zorganizować bezpłatną stację ładowania samochodów.
- Jeżeli konieczne jest wykorzystanie generatora, należy odpowiednio dobrać jego moc.
- Należy starać się korzystać z alternatywnych źródeł energii. Możesz np. odzyskać energię z rowerów.
- Zorganizuj wydarzenie w ciągu dnia.

Praktyczny przykład: Wybierając miejsce organizacji wydarzenia sportowego, należy sprawdzić możliwość wykorzystania pasywnych rozwiązań architektonicznych. Warto pamiętać, że najbardziej energooszczędne wydarzenie jest organizowane w plenerze.

Woda

Istnieje wiele dyscyplin sportowych, których nie można uprawiać bez dostępu do dobrej jakości wody. Z drugiej strony, wiele regionów dotkniętych jest problemami związanymi z zasobami wody. Warto zapewnić, by wydarzenie sportowe wykorzystywało tak cenny zasób, jakim jest woda – a zwłaszcza woda pitna – w sposób rozsądny. Negatywny wpływ na zasoby wodne można ograniczyć poprzez:

- Racjonalne korzystanie z wody oraz eliminację marnowania wody.
- Zachęcanie gości do oszczędzania wody poprzez rozmieszczanie informacji w toaletach w miejscu organizacji wydarzenia.
- Proponowanie sposobów ograniczenia zużycia wody.
- Dostarczanie wody pitnej w porcjach o odpowiednich rozmiarach.
- Jeżeli jest to możliwe – zapobieganie przedostawaniu się chemikaliów do wody podczas wydarzenia (np. kremy do opalania, kremy rozgrzewające).
- W przypadku wydarzenia związanego z wodą – zwrócenie uwagi na wartość danego miejsca, jego bogactwo naturalne oraz metody oszczędzania wody; należy także zadbać o bezpieczeństwo obszarów połowowych.
- Sprawdzenie, czy instalacja wodna nie przecieka.
- Niewrzucanie niczego do wody.
- W niektórych zastosowaniach należy używać wody deszczowej.

Praktyczny przykład: Uczestnikom wydarzeń organizowanych pod patronatem Projektu SforAE oferujemy niegazowane napoje izotoniczne wysokiej jakości. Napój zapewnia nawodnienie uczestników, a mały rozmiar puszki (250 ml) gwarantuje wypicie napoju na raz, co ogranicza marnowanie napojów.

Projekt współfinansowany w ramach programu Unii Europejskiej Erasmus+

Hałas

Często zdarza się, że kibice nie są w stanie powstrzymać emocji, dając im upust i powodując hałas. Formułując zalecenia w tej kwestii, autorzy mieli na uwadze konieczność zapobiegania ingerencji w środowisko poprzez nadmierny hałas, zwłaszcza w obszarach o cennych walorach przyrodniczych.

Przykładowe sposoby ograniczania hałasu emitowanego do środowiska:

- Warto zastanowić się, jaki poziom hałasu wygeneruje wydarzenie. Należy zapewnić, by lokalna społeczność miała świadomość wpływu hałasu na środowisko oraz znała sposoby jego ograniczania.
- Nie należy używać fajerwerków.
- W pobliżu miejsc o wyjątkowych walorach przyrodniczych należy zadbać o to, by hałas generowany był w małych porcjach, zamiast jednego wielkiego „wybuchu" dźwięków.
- Należy starać się, aby podczas wydarzenia występowały „okresy ciszy" (lub ściszonej muzyki).
- Zakończ wydarzenie w ciągu dnia, aby zapewnić spokojny wieczór.
- Należy uświadomić ludzi, że powodują hałas. Za pomocą kampanii informacyjnej przedstawiającej kilka praktycznych przykładów tego, jak głośne mogą być wydarzenia i jaki jest ich wpływ na środowisko.

Praktyczny przykład: Zazwyczaj doświadczamy dźwięków na poziomie 40-70 dB; poziom 90 dB odpowiada intensywnemu ruchowi ulicznemu, a poziom 140 dB – startowi myśliwca. Poziom hałasu w środowisku za dnia zalecany przez WHO (Światową Organizację Zdrowia) to 50 dB.

Jakość powietrza

Powietrze, podobnie jak woda, jest jednym z elementów wykorzystywanych w niektórych sportach. Niestety, w niektórych miejscach/okresach jego jakość pozostawia wiele do życzenia. Poniżej zaproponowano rozwiązania umożliwiające ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza podczas organizacji oraz przeprowadzania wydarzenia sportowego, a także zapewniające wysoką jakość powietrza wewnątrz pomieszczeń (głównie świeże powietrze).

- Jako materiały budowlane oraz do wyposażania wnętrz należy wykorzystywać jedynie takie, które nie zawierają, ani nie wydzielają substancji, wykazujących zdolność do bioakumulacji i/lub toksycznych.
- Należy wybierać pomieszczenia z oknami, które można otworzyć – umożliwiają one naturalną wentylację oraz naturalne oświetlenie.
- Najlepiej jest w jak największym stopniu korzystać ze świeżego powietrza.
- Należy starać się korzystać z budynków pasywnych.
- Staraj się unikać generatorów prądu diesla, ponieważ są one ciężkimi trucicielami.
- Jeżeli jest to konieczne, należy utworzyć specjalne strefy dla osób dla palących.

Praktyczny przykład: Na obszarze całej Unii Europejskiej działają stacje pomiarowe, służące do badania jakości powietrza. Wyniki tych pomiarów są zazwyczaj dostępne w Internecie. Warto sprawdzić jakość powietrza w miejscu organizacji wydarzenia sportowego oraz poinformować o niej uczestników i kibiców.

Ślad węglowy i kompensacja emisji

„Ślad węglowy" to stosunkowo złożona metoda pozwalająca na zmierzenie oddziaływania wydarzenia sportowego pod względem emisji CO_2. Należy mieć na uwadze, że jest to zaawansowane narzędzie; niezależnie jednak od tego, czy próbujemy skorzystać z tej metody, zawsze możemy zastanowić się nad wdrożeniem działań z zakresu kompensacji przyrodniczej.

Sposoby pomiaru oraz ograniczania emisji dwutlenku węgla związanej z organizacją wydarzenia – przy czym jeżeli nie możemy ograniczyć jakiegoś zjawiska, musimy starać się rekompensować jego skutki:

- Należy sprawdzić, czy miejsce organizacji wydarzenia oferuje opcję skompensowania emisji CO_2 związanych z wydarzeniem poprzez zakup energii odnawialnej.

Projekt współfinansowany w ramach programu Unii Europejskiej „Erasmus+"

- Można obliczyć ślad węglowy dla danego wydarzenia. Obliczenia powinny obejmować wszelkie elementy, jakie można wziąć pod uwagę (transport materiałów, personelu i sprzętu, energia wykorzystywana podczas wydarzenia itp.).
- Należy zakupić certyfikaty energii odnawialnej, aby skompensować emisje związane z wydarzeniem.
- Po wydarzeniu należy pozostawić jego teren oraz okoliczne zielone obszary w stanie sprzed wydarzenia.
- Należy używać sprzętu (sportowego i innego) przyjaznego dla środowiska.
- W ramach offsetu możesz rozdać sadzonki drzew jako nagrodę, aby uczestnicy mogli je zasadzić w domu.
- Należy promować podejście proekologiczne.

Praktyczny przykład: Należy starać się zrekompensować oddziaływanie dwutlenku węgla wygenerowanego w związku z organizowanym wydarzeniem sportowym. Najprostszym pomysłem jest posadzenie drzew; można także pomyśleć o ograniczeniu zużycia energii w innym miejscu. Zalecanym celem powinna być zeroemisyjność.

Certyfikaty

Chodzi tutaj główne o różne certyfikaty sportowe. Istnieją również specjalistyczne systemy certyfikacji dla „zielonych wydarzeń". Brytyjska norma BSI 8901 nie odnosi się bezpośrednio do wydarzeń sportowych, jednak umożliwia kompleksową ocenę wydarzenia z punktu widzenia ochrony środowiska.

- Warto stosować rozwiązania dostępne w ramach „domeny publicznej". W ten sposób, nie ponosząc kosztów finansowych, można korzystać z elementów graficznych, map oraz innych darmowych rozwiązań, które zostały stworzone jako dobro publiczne.

Praktyczny przykład: Głównym celem Systemu Kwalifikacji „ABOVE THE BAR®" jest dążenie do profesjonalnego poziomu wydarzeń sportowych oraz innych wydarzeń w celu zagwarantowania odpowiedniej jakości i zapewnienia, że osoby uczestniczące w wydarzeniu spędzą swój wolny czas w warunkach dobrej organizacji. Kwalifikacja „ABOVE THE BAR®" jest gwarancją wysokiej jakości wydarzenia.

Projekt współfinansowany w ramach programu Unii Europejskiej Erasmus+

Pozostałe zalecenia

Autorzy zdają sobie sprawę z faktu, że zalecenia zaproponowane w niniejszej publikacji nie stanowią wyczerpującej listy rozwiązań, które mogą zostać zastosowane podczas wydarzenia sportowego. W trakcie przygotowywania wyżej opisanych zaleceń padło kilka propozycji, których nie udało się zakwalifikować do żadnego z wymienionych obszarów tematycznych. Ponadto autorzy chcieliby podzielić się kilkoma pomysłami, które mogą stanowić uzupełnienie nakreślonego powyżej obrazu nowoczesnego wydarzenia sportowego zorganizowanego oraz przeprowadzonego z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

- Ogólną zasadą jest używanie jak najmniejszej ilości zasobów.
- Wprowadzenie elementów edukacji – poprzez produkty podnoszące świadomość ekologiczną.
- Pokazanie „zielonego" sposobu myślenia => także poprzez zabawę i kreatywność, co pomoże w zaangażowaniu dzieci.
- W działaniach administracyjnych należy np.: używać mniej plastikowych koszulek, drukować materiały obustronnie, aby zmniejszać zużycie papieru, wyłączać urządzenia itp.
- Podkreślanie korzyści oraz pozytywnych skutków podejścia proekologicznego (skupianie się na negatywach nie jest wystarczająco skuteczne).
- W przypadku rozdawania promocyjnych gadżetów, należy starać się, by były to rzeczy przydatne, użyteczne.
- Jeśli to możliwe, korzystaj z aktywności online, np. promocja w mediach społecznościowych, kody QR do skanowania i przekazania informacji.
- Pomyśl o własnych pomiarach „bycia zielonym" i monitorowaniu wpływu wydarzenia na środowisko.
- Możesz poprosić o wsparcie gminy, ponieważ macie wspólny cel: ochrona terenu gminy i utrzymanie go w czystości.

Praktyczny przykład: Można zorganizować konkursy, gry i zabawy związane z ochroną środowiska. W ramach realizacji Projektu SforAE planujemy zorganizować gry związane z recyklingiem oraz informacje dotyczące zasad selektywnej zbiórki odpadów.

Podsumowanie

Przykłady zaprezentowane w tej publikacji mają być źródłem pomysłów na organizację wydarzenia, które będzie w mniejszym stopniu oddziaływało negatywnie na środowisko. Należy jednak pamiętać, że „nie od razu Kraków zbudowano" oraz że nie jest konieczne wprowadzanie wszystkich zaleceń od razu (chociaż autorzy gorąco do tego zachęcają). Warto więc zastanowić się, które z tych elementów można wdrożyć podczas organizacji następnego wydarzenia. Zachęcamy do ulepszania już podejmowanych działań prośrodowiskowych oraz do uzupełniania ich nowymi inicjatywami. Z czasem z pewnością uda się wdrożyć większość naszych propozycji. Ponadto przejście na proekologiczny sposób myślenia z pewnością otworzy drogę do nowych, równie obiecujących pomysłów dotyczących ochrony środowiska. Jak widać, bycie przyjaznym dla środowiska nie oznacza zwiększonych kosztów wydarzenia, ale posiadanie innowacyjnego rozwiązania, które w dłuższej lub krótkiej perspektywie może nawet zminimalizować koszty.

Zastrzeżenia w zakresie odpowiedzialności

Niniejsza publikacja została przygotowana wspólnie przez Partnerów Projektu „Sport for All and the Environment" (SforAE), współfinansowanego ze środków „Erasmus+ Sport" Small Collaborative Partnerships (numer referencyjny: 622949-EPP-1-2020-1-PL-SPO-SSCP). W publikacji przedstawiono jedynie opinie autorów i Agencja oraz Komisja nie ponoszą odpowiedzialności za żadne wykorzystanie zawartych w niej informacji.

SFORAE

Sport for All and the Environment

www.sforae.eu